Piyasa Gözetimi ve Denetimi Yönetmeliği

09.02.2022 Tarihli 31745 Sayılı Resmi Gazete

09.02.2022 Tarihli 31745 Sayılı Resmi Gazete

YÖNETMELİK

Ticaret Bakanlığından:

TİCARET BAKANLIĞI
PİYASA GÖZETİMİ VE DENETİMİ YÖNETMELİĞİ

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç

MADDE 1 – (1) Bu Yönetmeliğin amacı; Ticaret Bakanlığının sorumluluğunda bulunan tüketici ürünlerinin güvenli ve ilgili teknik düzenlemelere uygun olmasını sağlamak üzere yürütülecek piyasa gözetimi ve denetimi faaliyetlerine ilişkin usul ve esasları belirlemektir.

Kapsam

MADDE 2 – (1) Bu Yönetmelik, Ticaret Bakanlığının sorumluluğunda bulunan tüketici ürünlerinin piyasa gözetimi ve denetimi faaliyetlerine ilişkin usul ve esasları, alınacak önlemler ile yükümlülükleri kapsar.

Dayanak

MADDE 3 – (1) Bu Yönetmelik, 5/3/2020 tarihli ve 7223 sayılı Ürün Güvenliği ve Teknik Düzenlemeler Kanununa, 10/7/2018 tarihli ve 30474 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin 441 ve 452 nci maddelerine ve 9/7/2021 tarihli ve 4269 sayılı Cumhurbaşkanı Kararı ile yürürlüğe konulan

Ürünlerin Piyasa Gözetimi ve Denetimine Dair Çerçeve Yönetmelik hükümlerine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 4 – (1) Bu Yönetmeliğin uygulanmasında;

a) Aracı hizmet sağlayıcı: Başkalarına ait iktisadi ve ticari faaliyetlerin yapılmasına elektronik ticaret ortamını sağlayan gerçek veya tüzel kişiyi,

b) Bakanlık: Ticaret Bakanlığını,

c) Bölge müdürlüğü: Gümrük ve dış ticaret bölge müdürlüğünü,

ç) Bölge müdürü: Gümrük ve dış ticaret bölge müdürünü,

d) Dağıtıcı: Ürünü tedarik zincirinde yer alarak piyasada bulunduran, imalatçı veya ithalatçı dışındaki gerçek veya tüzel kişiyi,

e) Denetmen: Ticaret denetmeni ve ticaret denetmen yardımcısını,

f) Duyusal inceleme: Ürünün herhangi bir test veya muayene işlemine tabi tutulmasından önce, denetmenin duyularını veya basit ve yaygın olarak kullanımda olan ölçme araçlarını kullanarak yapılan incelemeyi,

g) Düzeltici önlem: Bir uygunsuzluğu ortadan kaldırmak amacıyla, Bakanlığın talebi doğrultusunda veya kendiliğinden iktisadi işletmecinin gerçekleştirdiği faaliyeti,

ğ) Genel Müdürlük: Tüketicinin Korunması ve Piyasa Gözetimi Genel Müdürlüğünü,

h) İktisadi işletmeci: İmalatçı, yetkili temsilci, ithalatçı, dağıtıcı veya ilgili teknik düzenleme kapsamında ürünlerin imalatına, piyasada bulundurulmasına veya hizmete sunulmasına ilişkin sorumluluğu olan diğer gerçek veya tüzel kişileri,

ı) İmalatçı: Ürünü imal ederek veya ürünün tasarımını veya imalatını yaptırarak kendi isim veya ticari markası ile piyasaya arz eden gerçek veya tüzel kişiyi,

i) İthalatçı: Ürünü ithal ederek piyasaya arz eden gerçek veya tüzel kişiyi,

j) Kanun: 5/3/2020 tarihli ve 7223 sayılı Ürün Güvenliği ve Teknik Düzenlemeler Kanununu,

k) Numune alma etiketi: Test veya muayene için alınan numunelere iliştirilen veya yapıştırılan numuneye ait bilgileri, tarafların isim, unvan ve imzalarını taşıyan belgeyi,

l) Risk değerlendirme komisyonu: Risk değerlendirmesi sonucunda ürünün uygun olup olmadığını ve uygulanacak idari yaptırımı belirlemek amacıyla oluşturulan komisyonu,

m) Şahit numune: Test, muayene veya belgelendirme kuruluşuna gönderilmek üzere alınan numunenin zayi olması veya test sonuçlarına yönelik herhangi bir itiraz olması durumunda başvurulmak üzere alınan numuneyi,

n) Teknik düzenleme: İdari hükümler de dâhil olmak üzere, ürünün niteliğini, işleme veya üretim yöntemlerini veya bunlarla ilgili terminoloji, sembol, ambalajlama, işaretleme, etiketleme veya uygunluk değerlendirme işlemlerini tek tek veya birkaçını ele alarak belirleyen uyulması zorunlu mevzuatı,

o) Uygunsuzluk: Ürünün ilgili teknik düzenlemeye veya genel ürün güvenliği mevzuatına uygun olmama halini,

ö) Yetkili temsilci: İmalatçının Kanun ve ilgili diğer mevzuat kapsamındaki bazı yükümlülüklerini onun adına yerine getirmek üzere imalatçı tarafından yazılı şekilde görevlendirilen Türkiye'de yerleşik gerçek veya tüzel kişiyi,

ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Piyasa Gözetimi ve Denetimine İlişkin Usul ve Esaslar

Genel esaslar

MADDE 5 – (1) Teknik düzenlemelerin insan sağlığı ve güvenliği ile ilgili hükümlerine uygun ürün, aksi ispatlanana kadar güvenli kabul edilir. Teknik düzenlemenin bulunmadığı veya insan sağlığı ve güvenliğine ilişkin hükümler içermediği durumlarda, bir ürünün güvenli olup olmadığının değerlendirilmesi 11/3/2021 tarihli ve 31420 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Genel Ürün Güvenliği Yönetmeliğine göre yapılır.

(2) Bakanlık, sorumlu olduğu ürünlere ilişkin piyasa gözetimi ve denetimi faaliyetlerini denetmenler aracılığıyla yürütür, denetim sonuçlarına göre gerekli önlemleri alır ve Kanunda belirtilen yükümlülükler kapsamında ilgili iktisadi işletmeciye idari yaptırım uygular. Bakanlık, alınacak önlem ve uygulanacak idari yaptırımlar konusunda orantılılık ilkesine uygun hareket eder; alınacak tedbirlerin, önlenmesi amaçlanan tehlikenin boyutu, niteliği ve gerçekleşme olasılığı ile orantılı olmasını sağlar.

(3) Bakanlık, sorumlu olduğu ürünlerin piyasa gözetimi ve denetimini, denetim planının yanı sıra resen, ihbar veya şikâyet üzerine yapar. Piyasa gözetimi ve denetimi sırasında düzenlenecek tutanağın şekil ve içeriği Genel Müdürlükçe belirlenir.

(4) Ürünün uygunsuzluğu konusunda yapılan her türlü ihbar, şikâyet, ürün sebebiyle meydana gelen kazalar ve ürün hakkında elde edilen diğer bilgiler piyasa gözetimi ve denetimi faaliyetlerinde kullanılır.

(5) Satış veya kiralama amacıyla yazılı basın, radyo, televizyon, internet ve benzeri iletişim araçlarında reklam ve ilanları yer alan ürünler piyasaya arz edilmiş kabul edilir.

(6) Denetim, ürünlerin bedelli veya bedelsiz olarak piyasaya arz edildiği, piyasada bulundurulduğu veya hizmete sunulduğu depo, nakil aracı, iş yeri ve üretim tesisi de dâhil olmak üzere gerekli görülen her yerde yapılır. Denetim esnasında ilgili iktisadi işletmeciden denetime ilişkin gerek duyulan bilgi, belge ve kayıtlar istenir.

(7) Dağıtıcının iş yerinde yapılan denetimde, imalatçı, yetkili temsilci, ithalatçı veya tedarik zincirinde yer alan bir önceki iktisadi işletmecinin unvanı ve adresi tespit edilir.

(8) Genel Müdürlük, denetimlerin koordinasyonunu ve etkin bir şekilde gerçekleşmesini sağlar. Genel Müdürlük bu doğrultuda gerekli önlemleri almak ve uygulamaları koordine etmekle görevlidir. Genel Müdürlük, denetim planlarını hazırlar ve uygulanmak üzere ilgili bölge müdürlüklerine iletir.

(9) Piyasa gözetimi ve denetimi faaliyetleri sırasında iktisadi işletmeci tarafından 26/5/2021 tarihli ve 4022 sayılı Cumhurbaşkanı Kararı ile yürürlüğe konulan Uygunluk Değerlendirme Kuruluşları ve Onaylanmış Kuruluşlar Yönetmeliği çerçevesinde akredite edilmiş bir uygunluk değerlendirme kuruluşundan alınmış uygunluğu gösteren belgeler ile test raporlarının sunulması

halinde, Bakanlık bu belge ve raporları dikkate alır. Türkiye'de veya karşılıklılık ilkesi saklı kalmak kaydıyla Avrupa Birliği üyesi bir ülkede yerleşik bir uygunluk değerlendirme kuruluşunca verilmiş belgeler ve test raporları, kuruluşun yeterliliğine ilişkin gerekçelerle reddedilemez.

(10) Piyasa gözetimi ve denetimi faaliyetleri, ürüne ait bilgi ve belgelerin ilgili mevzuat çerçevesinde incelenmesi, duyusal inceleme yapılması, gerektiğinde numune alınması, yerinde muayene veya test yapılması veya iktisadi işletmecinin ilgili mevzuat ve teknik düzenlemeler hakkında bilgilendirilmesi suretiyle gerçekleştirilebilir. Bu faaliyetlerin yürütülmesine ilişkin usul ve esasları belirlemeye Genel Müdürlük yetkilidir.

(11) Denetim sonunda üründe bir uygunsuzluk tespit edilmemesi, iktisadi işletmecinin Kanun kapsamındaki ürüne yönelik sorumluluğunu ortadan kaldırmaz.

Denetime ilişkin esaslar

MADDE 6 – (1) Teknik düzenleme hükümleri saklı kalmak kaydıyla, piyasa gözetimi ve denetimi aşağıdaki esaslar çerçevesinde yapılır:

a) Denetimler, ürünlere ve bu ürünlerin muhtemel kullanıcılarına ilişkin risk esaslı bir yaklaşımla Genel Müdürlük tarafından belirlenen denetim planı uyarınca bölge müdürlüğü tarafından yürütülür.

b) Denetime başlamadan önce, ürüne ilişkin daha önce denetim veya test yapılıp yapılmadığı gibi hususların ön incelemesi tamamlanır.

(2) Denetimlerin iki denetmen tarafından yürütülmesi esastır. İhtiyaç halinde denetime daha fazla sayıda denetmen katılabilir.

(3) Denetimler, durumun gereklerine göre aşağıdaki hususlardan bir veya birkaçını kapsayacak şekilde yapılır:

a) Teknik düzenlemenin öngördüğü işaretler veya belgeler üzerinden inceleme.

b) İlgili teknik düzenlemenin bulunmadığı hallerde, Genel Ürün Güvenliği Yönetmeliği çerçevesinde yapılan inceleme.

c) Duyusal inceleme.

ç) Test veya muayene.

d) İlgili mevzuat ve teknik düzenlemeler hakkında bilgilendirme.

(4) Denetmenler yaptıkları incelemeleri ve tespitleri denetim tutanağının ilgili bölümlerine eksiksiz olarak kaydeder. Tutanak taraflarca imzalanır ve tutanağın bir nüshası ilgili iktisadi işletmeciye bırakılır.

Numune alma

MADDE 7 – (1) Denetmen, gerekli gördüğü takdirde, her türlü test veya muayeneyi yaptırmak üzere denetlenen ürünlerden numune alır. Ürünün yapısına ve özelliğine göre, test veya muayenelerin gerektirdiği ölçüyü aşmamak üzere, numune alınması fiilen mümkün olmayan haller hariç, iktisadi işletmeciden bedeli ödenmeden üç takım numune alınır.

(2) Numune alınması halinde, denetim esnasında tutanağın ilgili bölümü doldurulur. Numuneler özelliklerine göre, mühürleri bozulmadan açılamayacak şekilde, denetmen tarafından iktisadi işletmeci ile birlikte hazırlanır ve üzerlerine tarafların isim, unvan ve imzaları ile numuneye ilişkin bilgileri taşıyan numune alma etiketi konulur.

(3) Alınan numunelerin bir takımı, şahit numune olarak tutanağın bir nüshası ile birlikte yediemin sıfatıyla iktisadi işletmeciye teslim edilir. Diğer şahit numune bölge müdürlüğünce muhafaza edilir. Alınan numunelerin başka yere taşınması veya korunması güç yahut sakıncalı ise durum tutanağa yazılarak numuneler saklanmak üzere yediemin sıfatıyla iktisadi işletmeciye bırakılır. Test veya muayene yapılması için alınan numunenin bir takımı Genel Müdürlükçe belirlenen test, muayene veya belgelendirme kuruluşuna gönderilir. Test, muayene veya belgelendirme kuruluşu tetkikleri en kısa zamanda yapar, sonucunu bir raporla tespit eder ve bu raporu birer nüsha halinde Genel Müdürlüğe ve bölge müdürlüğüne sunar. Bu raporlar ayrıca elektronik posta ile Genel Müdürlüğe ve bölge müdürlüğüne iletilir.

(4) Numune almanın mümkün olmadığı ya da taşınamayan ürünler için test veya muayene işlemleri, denetmenin gözetiminde, ürünün bulunduğu yerde, iktisadi işletmecinin katılımı ile Genel Müdürlükçe belirlenen test, muayene veya belgelendirme kuruluşuna yaptırılır. İktisadi işletmecinin bulunmaması, test veya muayene işlemlerinin gerçekleştirilmesine engel teşkil etmez.

(5) Uzaktan iletişim araçları yoluyla piyasaya arz edilen ürünlere ilişkin numune alma işlemlerinde ilgili mevzuat hükümleri saklıdır.

Test veya muayene sonrasında yapılacak işlemler

MADDE 8 – (1) Yapılan inceleme ve değerlendirme sonucunda ürünün uygun olduğunun tespit edilmesi durumunda;

a) Test veya muayene giderleri ve bunlara ilişkin diğer giderler Bakanlıkça karşılanır.

b) Numunelerin özelliğini kaybetmemesi halinde, yapılan test veya muayene sonucu bölge müdürlüğü tarafından iktisadi işletmeciye yazılı olarak bildirilir. Bildirim yazısında numunelerin geri alınması gerektiği belirtilir. Tebliğ tarihinden itibaren bir ay içinde geri alınmayan numuneler, Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüklerine intikal ettirilir. Bu durumda ilgili iktisadi işletmeci numune bedelini talep edemez.

c) Numunelerin özelliğini kaybetmesi halinde, bölge müdürlüğünce tutanak düzenlenerek numune imha edilir veya ettirilir. İktisadi işletmeci tarafından numune bedelinin talep edilmesi durumunda bu bedel Bakanlık tarafından iktisadi işletmeciye ödenir.

(2) Yapılan inceleme ve değerlendirme sonucunda ürünün uygunsuz olduğunun tespit edilmesi durumunda;

a) Test veya muayene giderleri ve bunlara ilişkin diğer giderler iktisadi işletmeci tarafından karşılanır. Bakanlıkça yapılan masraflar, ilgili iktisadi işletmeciye genel hükümlere göre rücu edilir.

b) Test veya muayenesi yaptırılan numune, niteliğine göre uygun koşullarda ve uygun bir süreyle test veya muayene kuruluşunda muhafaza edilir. Bu numunenin geri alınması gerektiği iktisadi işletmeciye bölge müdürlüğü tarafından yazılı olarak bildirilir. Tebliğ tarihinden itibaren bir ay içinde iktisadi işletmeci tarafından geri alınmayan numune, bölge müdürlüğü tarafından tutanak düzenlenerek imha edilir veya ettirilir. İktisadi işletmecinin geri aldığı uygunsuz numune, uygun hale getirilmeden piyasaya arz edilemez ve piyasada bulundurulamaz.

c) Uygulanan idari yaptırım kararının kesinleşmesinden sonra varsa şahit numunelere (b) bendindeki usule göre işlem yapılır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Bölge Müdürlüğünün Görevleri ve Risk Değerlendirmesi

Bölge müdürlüğünün görevleri

MADDE 9 – (1) Bölge müdürlüğünün piyasa gözetimi ve denetimine ilişkin görev, yetki ve yükümlülükleri şunlardır:

a) Bakanlığın görev ve sorumluluk alanında bulunan ürünlere ilişkin piyasa gözetimi ve denetimi faaliyetlerini tarafsız, bağımsız, şeffaf, etkin ve hızlı bir şekilde yürütmek.

b) Genel Müdürlük tarafından iletilen denetim planı ve benzeri dokümanlar ile bölge müdürlüğüne ulaşan ihbar ve şikâyetler doğrultusunda denetimleri gerçekleştirmek ve denetimlere ilişkin her türlü veriyi aylık olarak Genel Müdürlüğe iletmek.

c) Denetim yapılan bölgelerde elde edilen ürün veya sektör bazlı işletme verilerinin Genel Müdürlüğe iletilmesini ve bu verilerin periyodik olarak güncellenmesini sağlamak.

ç) Risk değerlendirme komisyonu oluşturmak, komisyonun etkin ve hızlı çalışmasını sağlamak, Kanunda öngörülen idari yaptırımlar kapsamında komisyonca alınan kararları uygulamak ve sonucundan Genel Müdürlüğe bilgi vermek.

d) Ürünün ciddi risk taşıdığına dair belirtilerin bulunması halinde piyasaya arzın geçici durdurulması kararı almak ve takibini yapmak.

e) Uygunsuz ürünlere ilişkin uygulanan önlemlerin yerine getirilip getirilmediğini iktisadi işletmeci nezdinde piyasada izlemek, kontrol etmek ve sonucundan Genel Müdürlüğe bilgi vermek.

f) Ürün güvenliği kapsamında ilgililerin şikâyet, talep veya önerilerini iletebilmelerine imkan sağlamak.

g) Ürün güvenliğine ilişkin iktisadi işletmecilere veya tüketicilere yönelik bilgilendirme yapmak, eğitim ve benzeri toplantılar düzenlemek.

ğ) Piyasa gözetimi ve denetimi faaliyetlerinin etkin olarak gerçekleştirilmesini sağlamak amacıyla ihtiyaçlarını, sorunlarını ve çözüm önerilerini Genel Müdürlüğe iletmek.

Risk değerlendirmesi

MADDE 10 – (1) Denetlenen ürünlerin taşıdığı riski değerlendirmek, uygun olup olmadığını ve uygunsuzluk halinde uygulanacak idari yaptırımı belirlemek amacıyla bölge müdürlüğünce risk değerlendirme komisyonu oluşturulur. Komisyon, bölge müdürü veya görevlendireceği ilgili bölge müdür yardımcısının başkanlığında, ürün güvenliği denetimlerinden sorumlu müdür ve denetmenler arasından görevlendirilecek bir denetmen olmak üzere en az üç üyeden oluşur. Bölge müdürlüğünce gerek görülmesi halinde denetmenler arasından iki üye daha görevlendirilebilir. İhtiyaç duyulması halinde denetimi gerçekleştiren denetmen veya diğer denetmenler üye sıfatını taşımaksızın bilgisine ve görüşüne başvurulmak üzere komisyon toplantısına davet edilebilir. Komisyonun işleyişine ilişkin diğer usul ve esaslar Genel Müdürlükçe belirlenir.

(2) Risk değerlendirmesi yapılırken ilgili teknik mevzuat veya Genel Ürün Güvenliği Yönetmeliğinin risk değerlendirmesine ilişkin hükümleri dikkate alınır. Bununla birlikte, Genel Müdürlükçe hazırlanan rehberler veya söz konusu mevzuatın Avrupa Birliği uygulamalarına ilişkin güncel karar, rehber veya raporlar da değerlendirilir.

(3) Bölge müdürlüğü, risk değerlendirme komisyonunca yapılacak risk değerlendirmesi neticesinde uygunsuz olduğu belirlenen ürüne ilişkin gerekli idari yaptırım sürecini yürütür.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Uygunsuzluğa İlişkin İdari Yaptırımlar ile Diğer Önlemler

İdari yaptırımların uygulanması

MADDE 11 – (1) Bölge müdürlüğü test, muayene veya inceleme sonucunda ürünün risk taşıdığı veya ilgili teknik düzenlemelere veya Genel Ürün Güvenliği Yönetmeliğine aykırılık teşkil ettiği kanaatiyle, ürünün ciddi risk taşıdığı durumlar hariç olmak üzere, savunma yapılabilmesi için ilgili iktisadi işletmeciye on iş günü süre verir.

(2) İktisadi işletmecinin savunması dikkate alınarak risk değerlendirme komisyonu tarafından ürünün uygunluğu değerlendirilir. Komisyon tarafından ürünün uygunsuzluğuna karar verilmesi halinde belirlenen idari yaptırımlar bölge müdürlüğü tarafından uygulanır. Bölge müdürlüğü alınan kararı, dayandığı gerekçeleri, varsa çözüm önerilerini, yasal itiraz yollarını ve süre

sınırlarını da belirterek iktisadi işletmeciye tebliğ eder.

(3) Tebligatta düzeltici önlem planını sunabilmesi için iktisadi işletmeciye on beş iş günü süre verilir. İktisadi işletmeci tarafından sunulan düzeltici önlem planına ilişkin olarak;

a) Plan gerektiğinde değişiklik yapılarak bölge müdürlüğü tarafından onaylanır ve uygunsuzluğun ortadan kaldırılması için iktisadi işletmeciye tebliğ edildiği tarihten itibaren geçerli olmak üzere uygunsuzluğun niteliği, ürünün özelliği ve piyasadaki yaygınlığı değerlendirilerek altı ayı geçmemek üzere süre verilir.

b) Verilen süre sonunda uygunsuzluğun mücbir sebeplerin varlığı nedeniyle giderilemediğinin kanıtlanması halinde altı ayı geçmemek üzere ek süre verilir.

c) Sürelerin takibi ile planının gereklerinin yerine getirilip getirilmediğinin kontrolü bölge müdürlüğü tarafından yapılır. Uygun hale getirildiği kanıtlanan ürünler bölge müdürlüğü tarafından tutanakla kayıt altına alınır ve tekrar piyasaya arz edilebilir.

(4) Risk değerlendirme komisyonu tarafından belirlenen ve iktisadi işletmeci tarafından yerine getirilecek düzeltici önlemler;

a) İlgili teknik düzenlemede belirtilen şekilde uygunsuzluğu ortadan kaldırmak da dahil olmak üzere, ürünün uygun hale getirilmesini veya ürünün bir risk oluşturmamasını sağlamak,

b) Ürünün piyasada bulunmasını önlemek,

c) Ürünü derhal piyasadan çekmek veya geri çağırmak ve 14 üncü maddede belirtilen şekilde kamuoyunu riske karşı uyarmak,

ç) Ürünün imhasına ilişkin tabi olduğu ilgili mevzuat hükümleri saklı kalmak kaydıyla, ürünü imha etmek veya kullanılamaz hale getirmek,

d) Ürünün taşıyabileceği risklere ilişkin ürüne uygun, açık, kolayca anlaşılabilir Türkçe uyarılar eklemek,

e) Ürünün piyasada bulunabilmesi için önkoşul koymak,

f) Ürüne ilişkin Türkçe uyarıların yayımlanması da dâhil olmak üzere, risk altındaki tüketicileri 14 üncü maddenin birinci fıkrasında belirtilen şekilde, derhal ve uygun bir biçimde uyarmak,

faaliyetlerini içerebilir. Ancak bu fıkranın (d), (e) ve (f) bentlerinde belirtilen düzeltici önlemler, ürünün yalnızca belirli koşullarda veya yalnızca belirli tüketicilere yönelik bir risk taşıyacağı durumlarda alınır.

(5) Ürüne ilişkin uygunsuzluğun sadece uygunluk işaretinin veya teknik düzenlemenin gerektirdiği teknik dosyanın, etiket ve talimatların bulunmamasından, eksik veya yetersiz olmasından veya yanlış kullanılmasından kaynaklandığının tespit edildiği durumlarda, uygunsuzluğun giderilmesi birinci ve ikinci fıkralardaki usullere göre bölge müdürlüğünce ilgili iktisadi işletmeciye tebliğ edilir ve üçüncü fıkra hükümlerine göre düzeltici önlem planı sunması talep edilir. Verilen süre içinde düzeltici önlem planının sunulmaması veya düzeltici önlem planının sunulmasını takiben bölge müdürlüğünce verilen süre sonunda uygunsuzluğun giderilmediğinin tespit edilmesi durumunda, uygunsuzluğun devam ettiği kabul edilir. Bu durumda, dördüncü fıkrada belirlenen ve komisyon tarafından uygun ve gerekli görülen önlemleri içeren karar bölge müdürlüğünce iktisadi işletmeciye tebliğ edilir. Alınan önlemler kapsamında uygunsuzluğun giderilmesine ilişkin süreç üçüncü fıkra hükümleri kapsamında yürütülür.

(6) Ürünün ciddi risk taşıdığının tespit edilmesi ve ciddi riski ortadan kaldıracak başka bir yöntemin bulunmaması halinde, bölge müdürlüğü Kanunun 16 ncı maddesinin altıncı fıkrasının (d) bendi ile Kanunun 17 nci maddesinin birinci fıkrası kapsamında ciddi risk taşıyan ürünlerin piyasadan çekilmesini, geri çağrılmasını veya piyasada bulunmasının yasaklanmasını sağlar.

(7) İnsan sağlığı veya güvenliğinin korunmasına ilişkin acil müdahale gereken ciddi riskin bulunduğu durumlarda ilgili bölge müdürlüğünce Genel Müdürlüğe bildirim yapılarak ve iktisadi işletmecinin savunması talep edilmeksizin idari yaptırıma ilişkin karar alınır. Alınan karar, iktisadi işletmecinin sonradan sunacağı savunma ile diğer bilgi ve belgeler kapsamında risk değerlendirme komisyonunca tekrar değerlendirilir.

(8) Ürüne ilişkin imha veya kullanılamaz hale getirme kararı alınması durumunda bu karar, ilgili mevzuat hükümleri dikkate alınarak iktisadi işletmecinin belirleyeceği yerde ve yöntemle denetmen gözetiminde ya da bölge müdürlüğünün önceden onay verdiği şekilde uygulanır. Bölge müdürlüğünce, ürün miktarını, yapılan işlemleri, yer, tarih ve tarafların ad ve soyadlarını içeren tutanak düzenlenir. Tutanak taraflarca imzalanır ve tutanağın bir nüshası ilgili iktisadi işletmeciye

bırakılır.

İdari yaptırımların uygulanmasına ilişkin diğer hükümler

MADDE 12 – (1) İktisadi işletmecinin gerekli önlemleri almaması, zamanında almaması veya aldığı önlemlerin eksik veya yetersiz olması veya iktisadi işletmecinin tespit edilememesi halinde bölge müdürlüğü;

a) Ürünün piyasaya arzının durdurulması, piyasada bulundurulmasının önlenmesi, piyasadan çekilmesi, geri çağrılması, reklam ve teşhirinin durdurulması,

b) Dağıtıcıların önlemlerden haberdar olmaları ve önlemlere uymalarını sağlamak amacı ile gerekli tedbirlerin alınması,

c) Ürünün taşıdığı riskler hakkında tüketicilerin uyarılması,

ç) Ürünlerin uygun koşullarda imhası veya kullanılamaz hale getirilmesi,

önlemlerinden uygun ve gerekli olanları orantılılık ilkesine riayet ederek alır.

(2) Önlemleri belirlenen şekil ve sürede yerine getirmeyen ilgili iktisadi işletmeci, önlemlerin Bakanlık tarafından yerine getirilmesi amacıyla yapılacak masrafları karşılar. Masraflar genel hükümlere göre rücu edilir.

(3) İktisadi işletmeciye yönelik Kanunda yer alan idari para cezaları, etkili, orantılı ve caydırıcı olacak şekilde bölge müdürlüğünce uygulanır.

Ürünün piyasaya arzının ve piyasada bulundurulmasının geçici olarak durdurulması

MADDE 13 – (1) Bölge müdürlüğü, bir ürünün ciddi risk taşıdığına dair belirtilerin bulunması halinde, ürünün kontrolü yapılıncaya kadar piyasaya arzının ve piyasada bulundurulmasının geçici olarak durdurulması kararını Genel Müdürlüğe bildirim yaparak alır ve bu kararı iktisadi işletmeciye derhal tebliğ eder. Üründen kaynaklanabilecek muhtemel risklerin önlenmesi amacıyla iktisadi işletmeci, dağıtıcıları durumdan haberdar eder ve risk altındaki grupları bilgilendirir.

(2) Bölge müdürlüğü, iktisadi işletmeciye birinci fıkradaki önlemleri almasını tebliğ etmesini müteakip ivedi olarak kontrollere başlar.

(3) İktisadi işletmeci bölge müdürlüğünün talebi üzerine;

a) İlgili teknik düzenleme kapsamında, ürünün uygunluk değerlendirmesinin yapılması amacıyla bir uygunluk değerlendirme kuruluşuna başvurulduğu durumlarda, bu kuruluşlara sunulan belgelerin kopyalarını,

b) Üretim yerlerinin ve depolarının adreslerini,

c) Tasarım, üretim ve dağıtıma ilişkin detaylı bilgileri,

ç) Bölge müdürlüğünce gerekli görülecek diğer bilgi ve belgeleri,

iletir.

(4) Ürünün piyasaya arzının ve piyasada bulundurulmasının geçici durdurulmasına ilişkin süre dört günden fazla olamaz. Ancak, ürünün test edilmesi, gerekli değerlendirme ve kontrollerinin yapılması veya üçüncü fıkrada belirtilen bilgilerin sunulması için teknik gerekçelerle daha fazla süreye ihtiyaç duyulması halinde bu süre uzatılabilir.

(5) Kontrol sonucunda güvenli olduğu anlaşılan ürünler hakkındaki geçici durdurma kararı kendiliğinden kalkar. Güvenli olmayan ürünler hakkında alınan ürünün piyasaya arzının ve piyasada bulundurulmasının geçici durdurulması kararı idari yaptırım kararı alınıncaya kadar geçerlidir.

Risk taşıyan ürünlere ilişkin duyuru

MADDE 14 – (1) İktisadi işletmeci risk taşıyan ürünlerle ilgili olarak bölge müdürlüğünün kararı üzerine veya kendiliğinden gerekli önlemleri alır, bu riskler ve önlemler hakkındaki bilgileri etkili şekilde duyurur. Yapılan duyuru veya duyuru şekli bölge müdürlüğünce uygun bulunmaz veya yetersiz görülürse duyurunun;

a) Risk altındaki kişilerin doğrudan bilgilendirilmesi,

b) İktisadi işletmecinin internet sitesinin bulunması durumunda en az bir yıl süreyle internet sitesinin ana sayfasında kolaylıkla görülebilecek şekilde duyurulması,

c) Risk altındaki kişiler dikkate alınarak, ulusal veya yerel düzeyde yayın yapan bir televizyon kanalında 07.00-22.00 saatleri arasında 30 saniyeden az olmamak üzere yazılı ve sesli şekilde

yayınlanması,

ç) Risk altındaki kişiler dikkate alınarak, ulusal veya yerel düzeyde dağıtımı yapılan bir gazetede, sayfanın dörtte birinde, Basın İlan Kurumu aracılığıyla bir gün ilan edilmesi,

yöntemlerinden biri veya birkaçı ile yapılması sağlanır.

(2) Duyuru, asgari olarak aşağıdaki bilgileri içerir:

a) Ürünü tanıtacak marka, model, tür, seri numarası ve ürünü net şekilde tanıtan diğer ayırt edici özellikler.

b) Sorumlu iktisadi işletmecinin isim, adres ve diğer iletişim bilgileri.

c) Ürünün görseli.

ç) Uygunsuzluğun ve riskin açık ve anlaşılır tarifi.

d) Alınan önlem.

e) Riskten sakınılması veya riskin giderilmesi için önerilen yöntemler.

(3) Bölge müdürlüğü, üründe tespit edilen riske göre duyurunun şekli, zamanı, süresi ve duyurunun yapılacağı televizyon ve gazetelere ilişkin ek hususlar belirleyebilir.

(4) Bölge müdürlüğü, duyurunun gerekli şartları taşımadığını değerlendirirse duyurunun daha uygun bir şekilde ve yöntemlerle tekrar edilmesini talep edebilir.

(5) Bölge müdürlüğü, risk taşıyan ürünlere ait bilgileri, Bakanlıkça oluşturulan güvensiz ürünlerin duyurulmasına ilişkin bilgi sisteminde yayınlar.

(6) Dağıtıcılar, ürüne ilişkin riskler ve önlemler hakkında kendilerine iletilen bilgileri, varsa tedarik zincirindeki bir sonraki dağıtıcıya iletmek ve duyuruyu kolaylıkla görülebilecek veya ulaşılabilecek yerlere koymak zorundadır.

Ürünün geri çağrılması

MADDE 15 – (1) Alınan diğer önlemlerin riskin ortadan kaldırılmasında yetersiz kalması durumunda iktisadi işletmeci, kendiliğinden veya bölge müdürlüğünün talebi üzerine ürünü geri çağırır.

(2) İktisadi işletmeci geri çağırma önlemini, 14 üncü maddenin ikinci fıkrasında belirtilen bilgilere ek olarak ürünün teslim alınacağı veya onarılacağı adres ve irtibat noktaları ile sunulan teklif ve seçenekleri içerecek şekilde duyurur.

(3) İktisadi işletmeci ürünü teslim edenlere aşağıdaki seçeneklerden en az birini sunar:

a) Ürünün geri çağrılmasına yol açan sorunun giderilmesi.

b) Ürünün teslim tarihindeki perakende satış değerinin ödenmesi.

c) Ürünün, teknik düzenlemesine uygun, güvenli ve eş değer bir ürünle değiştirilmesi.

(4) Ürünün geri çağrılmasıyla ilgili tüm masraflar ürünü geri çağıran iktisadi işletmeci tarafından üstlenilir. İktisadi işletmeci, ürünün zamanında, kolaylıkla ve ek bir maliyet oluşturmayacak şekilde teslim edilebilmesi için gerekli koşulları sağlamak zorundadır.

Gönüllü önlem

MADDE 16 – (1) İktisadi işletmeci piyasaya arz ettiği veya piyasada bulundurduğu bir ürünün uygun olmadığını Bakanlığın denetiminden önce tespit etmesi halinde, bu ürüne yönelik gönüllü önlem faaliyetinde bulunabilir.

(2) Gönüllü önlem faaliyeti, uygunsuzluğun giderilmesi ve riskin ortadan kaldırılması için ürünün piyasaya arzının durdurulması, piyasada bulundurulmasının önlenmesi, piyasadan çekilmesi, geri çağrılması, dağıtıcıların bu önlemden haberdar olmaları, ürünün taşıdığı riskler hakkında tüketicilerin uyarılması da dâhil olmak üzere gerekli tedbirlerin tamamını kapsar.

(3) Gönüllü önlem faaliyetinde bulunacak iktisadi işletmeci bu faaliyete dair tüm bilgi ve belgelerle faaliyeti tamamlamak için ihtiyaç duyduğu süreyi de belirterek bölge müdürlüğüne başvurur.

(4) Bölge müdürlüğü gönüllü önlem faaliyetlerinin gerçekleştirilebilmesi için iktisadi işletmecinin talebi, ürünün taşıdığı risk ve piyasa yaygınlığı gibi hususları değerlendirerek altı ayı geçmemek üzere süre verir. Mücbir sebeplerin varlığının kanıtlandığı durumlarda altı ayı geçmemek üzere ek süre verilir.

(5) Bölge müdürlüğü gönüllü önlem faaliyeti başlatılmasına karar verilen ürün hakkında diğer bölge müdürlüklerini ve Genel Müdürlüğü ivedilikle bilgilendirir.

(6) Gönüllü önlem faaliyeti kapsamında uygunsuzluğu giderilen ürünler, bölge müdürlüğünün değerlendirmesine sunulmadan piyasaya arz edilemez veya piyasada bulundurulamaz. Bölge müdürlüğü gerekli gördüğü takdirde, gönüllü önleme tabi tutulan ürünün test veya muayene işlemlerini yapabilme yeterliliğine sahip tarafsız bir kuruluş tarafından test veya muayenesini isteyebilir.

(7) Bölge müdürlüğü, gönüllü önlem faaliyetine konu ürünlere ilişkin bilgileri Bakanlıkça oluşturulan güvensiz ürünlerin duyurulmasına ilişkin bilgi sisteminde yayınlar.

(8) Gönüllü önlem faaliyeti kapsamında yükümlülüklerini yerine getirdiği ve uygunsuzluğu tamamen giderdiği değerlendirilen iktisadi işletmeci için Kanunda düzenlenen idari yaptırımlar uygulanmaz.

İmalatçının yükümlülüklerinin diğer iktisadi işletmecilere uygulandığı durumlar

MADDE 17 – (1) İthalatçı veya dağıtıcı, ürünü kendi isim veya ticari markası altında piyasaya arz etmesi, piyasada bulundurması; ürünü teknik düzenlemesine veya Genel Ürün Güvenliği Yönetmeliğine uygunluğunu etkileyecek şekilde değiştirmesi halinde imalatçı olarak kabul edilir.

(2) Ürünün imalatçısı, yetkili temsilcisi veya ithalatçısının tespit edilemediği durumlarda, yapılan bildirimin kendisine tebliğ edildiği tarihten itibaren on iş günü içinde imalatçı, yetkili temsilci veya ithalatçısının isim ve irtibat bilgilerini, bu bilgilere sahip değil ise tedarik zincirinde yer alan bir önceki iktisadi işletmecinin isim ve irtibat bilgilerini bildirmeyen dağıtıcı, imalatçı olarak kabul edilir.

İzlenebilirlik

MADDE 18 – (1) İktisadi işletmeci, tedarik zincirinde yer alan bir önceki ve varsa bir sonraki iktisadi işletmecinin ismi, ticaret unvanı veya markası ve irtibat bilgileri ile ürünün takibini kolaylaştıracak diğer bilgilerin kaydını düzenli bir şekilde tutar, ürünü piyasaya arz ettiği veya piyasada bulundurmaya başladığı tarihten itibaren en az on yıl boyunca muhafaza eder ve talep edilmesi halinde Bakanlığa sunar.

(2) Birinci fıkrada belirtilen yükümlülükler; bir ürünü elektronik ortamda piyasaya arz eden veya bulunduran, başkasına ait iktisadi ve ticari faaliyetlerin yapılmasına elektronik ticaret ortamını sağlayan aracı hizmet sağlayıcıları ile radyo ve televizyon gibi medya hizmet sağlayıcıları için de geçerlidir.

(3) İzlenebilirliğinin sağlanabilmesi amacıyla imalatçı veya ithalatçı, ürünlerin üzerinde, ürünün boyut ve doğasının buna elverişli olmadığı durumlarda ürünün ambalajında, parselinde, kolisinde veya ürüne eşlik eden bir belgede seri, model, parti numarası, lot veya ürünün ayırt edilmesini sağlayacak bilgilere yer verir.

(4) Düzeltici önlem alınması gereken durumlarda kullanılmak üzere iktisadi işletmeci; parti, seri veya lot bazında ürünün dağıtımını yaptığı diğer iktisadi işletmecilere ve dağıtımı yapılan ürün miktarına ilişkin bilgilerin kaydını tutar ve Bakanlığın talebi halinde bu kayıtları sunar.

İşbirliği

MADDE 19 – (1) İktisadi işletmeci, piyasaya arz ettiği veya piyasada bulundurduğu ürünlerin taşıdığı risklerin azaltılması veya ortadan kaldırılması amacıyla yürüttüğü faaliyetlerde, Bakanlıkla işbirliği yapar.

(2) Aracı hizmet sağlayıcı, kendi hizmeti aracılığıyla elektronik ortamda piyasaya arz edilen veya piyasada bulundurulan bir ürünün taşıdığı risklerin ortadan kaldırılması veya bu mümkün değil ise azaltılması amacıyla yürütülen bir işlemin kolaylaştırılması için Bakanlıkla işbirliği yapar.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Çeşitli ve Son Hükümler

Bilgilerin gizliliği

MADDE 20 – (1) Piyasa gözetimi ve denetimi faaliyeti sırasında Genel Müdürlük veya bölge müdürlüğünce yapılan yazışmalar, ihbar ve şikâyetler ile denetimlerde temin edilen kişisel veriler ile ticari sır niteliğindeki veya fikri ve sınai mülkiyet hakkına ilişkin bilgiler gizli tutulur. Ancak, mevzuatın ve insan sağlığı ve güvenliğinin gerektirdiği hallerde yapılan duyurular bu kapsamda sayılmaz.

Yürürlükten kaldırılan yönetmelik

MADDE 21 – (1) 1/4/2020 tarihli ve 31086 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Ticaret Bakanlığı Piyasa Gözetimi ve Denetimi Yönetmeliği yürürlükten kaldırılmıştır.

(2) Birinci fıkra ile yürürlükten kaldırılan Yönetmeliğe yapılan atıflar, bu Yönetmeliğe yapılmış kabul edilir.

Yürürlük

MADDE 22 – (1) Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 23 – (1) Bu Yönetmelik hükümlerini Ticaret Bakanı yürütür.

Resmi Gazetenin Orjinal Nüshası İçin Link'e Tıklayınız